

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อเท็จจริงและเปรียบเทียบเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาชุมชน ของครูผู้สอนและผู้บริหารในระดับประถมศึกษา ระหว่างสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสังกัดเทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานีด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สำรวจเกี่ยวกับขอบเขตและลักษณะการใช้ปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้แหล่งวิชาชุมชนประกอบการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา

2. สำรวจความต้องการ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาชุมชน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดเทศบาล ในด้านการใช้ วิธีใช้ ปัญหาในการใช้ ความต้องการและความคิดเห็น ในการใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาชุมชน

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กับผู้บริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสังกัดเทศบาลในด้านความต้องการ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาชุมชน

ตัวอย่างประชากร

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพชุมชนในเขตจังหวัดอุบลราชธานีในด้านสภาพภูมิศาสตร์ เช่น การคมนาคม การตั้งถิ่นฐาน แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น โดยวิธีศึกษาจากเอกสาร ตำรา สอดถามจากบุคคลในท้องถิ่น และออกไปศึกษาสภาพท้องถิ่นด้วยตนเองโดยส่วนรวมพบว่าโรงเรียนและชุมชนในเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานี มีลักษณะที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรในจังหวัดอุบลราชธานีได้ ด้วยเหตุผลดังนี้คือ

เป็นอำเภอที่มีอาณาเขตกว้างขวาง ในเขตอำเภอเมืองมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ และมีแหล่งทรัพยากร สถานที่ บุคคล ชุมชนชาติ เช่นเดียวกับอำเภออื่น ๆ

จากเหตุผลที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจง (purposive sampling) โดยใช้อำเภอเมืองอุบลราชธานีเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นครู 360 คน ผู้บริหาร 60 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และ สังกัดเทศบาล ในอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้มาโดยการสุ่มดังต่อไปนี้

1. สุ่มโรงเรียนโดยการใช้สุ่มแบบแยกประเภท (stratified random sampling) คือ

1.1 สุ่มโรงเรียนจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มา 53 โรงเรียนจากทั้งหมด 107 โรงเรียน

1.2 สุ่มโรงเรียนจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมา 6 โรงเรียนจากโรงเรียนทั้งหมด 12 โรงเรียน

1.3 โรงเรียนจากสังกัดเทศบาล 1 โรงเรียน

2. สุ่มครูโดยการใช้สุ่มแบบง่าย (simple random sampling) คือ สุ่มครูที่สอนชั้น ป.1 ถึง ป.6 ชั้นละ 1 คน รวมเป็นโรงเรียนและ 6 คน จากทุก โรงเรียนที่สุ่มได้จำนวน 60 โรงเรียน รวมเป็นครูทั้งสิ้น 360 คน

3. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารจากโรงเรียนที่สุ่มได้ โรงเรียนละ 1 คน รวมเป็น 60 คน

ตาราง 2 จำนวนครูและผู้บริหารจำแนกตามสังกัด

สังกัด	จำนวนประชากร		รวม
	ครู	ผู้บริหาร	
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	318	53	371
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	36	6	42
สังกัดเทศบาล	6	1	7
รวม	360	60	420

กลุ่มตัวอย่างประชากรเหล่านี้เป็นครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 ในปีการศึกษา 2523

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น

2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับครูแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาชุมชนประกอบการสอน เป็นแบบเติมคำและแบบตรวจสอบ (Check List) จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ความต้องการ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการใช้แหล่งวิชาชุมชนประกอบการสอนเป็นแบบเติมคำและแบบตรวจสอบ (Check List) จำนวน 61 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ ความต้องการ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการใช้แหล่งวิชาชุมชนประกอบการสอน เป็นแบบเติมคำและแบบตรวจสอบ (Check List) จำนวน 35 ข้อ

2. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษารวบรวมความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาชุมชน

จากตำรา บทความ เอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประถมศึกษา

2.2 สํารวจแหล่งวิชาชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี จากเอกสารต่าง ๆ เช่น บัญชีรายชื่อ ส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี จากแบบสำรวจสถานประกอบการ และแหล่งวิทยากรของโรงเรียนมัธยม และจากการสอบถามผู้รู้ในชุมชนนั้น ๆ

2.3 นำความรู้ที่ได้มาสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นมา 2 ชุด เป็นแบบสอบถามสำหรับครูและผู้บริหาร มีลักษณะคำถามเป็นแบบเติมคำและแบบตรวจสอบ (Check List) ดังได้กล่าวมาแล้ว

2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 13 ท่าน ตรวจสอบคําเนื้อหาและการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เดินทางไปจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อแจกแบบสอบถามด้วยตนเองในวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2524 โดยนำหนังสือขอความร่วมมือในการทําวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามผ่านครูใหญ่ในวันประชุมประจำเดือน และได้ขอความร่วมมือพร้อมทั้งชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม ให้ที่ประชุมทราบ โดยกำหนดให้ส่งแบบสอบถามคืนมายังฝ่ายวิชาการสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุบลราชธานีภายใน 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสังกัดเทศบาล ผู้วิจัยไปแจกแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

ตาราง 3 แสดงรายละเอียดของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

สังกัด	ครู		ผู้บริหาร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	288	90.56	53	100
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	36	100	6	100
สังกัดเทศบาล	6	100	1	100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 4 ตอน มีวิธีการดังนี้คือ
ตอนที่ 1

1. สร้างเกณฑ์การคาดหวังในการใช้แหล่งวิชาชุมชนขึ้นมาเป็นลำดับที่ที่ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเป็นโดย

1.1 วิเคราะห์ความสอดคล้องของสื่อที่เป็นแหล่งวิชาชุมชนในแผนการสอนโดยวิธีนำเนื้อหาและกิจกรรมเสนอแนะของหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 1-6 มาวิเคราะห์ว่ากิจกรรมที่เสนอแนะนั้น มีโอกาสจะใช้แหล่งวิชาชุมชนประเภทใด เพียงใด ดังตัวอย่างตาราง 36 ในภาคผนวก

1.2 นำตารางวิเคราะห์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 13 ท่านตรวจสอบความตรงของการวิเคราะห์การแปลความ

1.3 นำความถี่ในการใช้แหล่งวิชาชุมชน แต่ละประเภทมาจัดลำดับความสำคัญ ดังตาราง 37-40 ในภาคผนวก

2. หากร้อยละและนำเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ในการจัดลำดับที่ของการใช้แหล่งวิชาชุมชน เนื่องจากหน่วยในการวัดของเกณฑ์ที่สร้างขึ้นกับหน่วยของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามต่างกัน จึงใช้ลำดับที่ในการเปรียบเทียบ

ตอนที่ 3. หาค่าร้อยละของปัญหา ความต้องการความคิดเห็นของครูและผู้บริหารในการใช้แหล่งวิชาชุมชนประกอบการสอน.

ตอนที่ 4. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาชุมชนระหว่างครูและระหว่างผู้บริหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสังกัดเทศบาล โดยการหาค่าสัดส่วนพร้อมโพชั่น (proportion) และทดสอบความแตกต่างกันโดยการหาค่าซีเทสพร้อมโพชั่น (z-test proportion) (ลวน สายยศและอังคณา, คณิตรัตนานนท์ 2515 : 229)

$$\text{สูตร } Z = \frac{P_1 - P_2}{\sqrt{pq \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$S_{P_1 - P_2} = \sqrt{pq \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}$$

$$\text{เมื่อ } P = \frac{f_1 + f_2}{n_1 + n_2}$$

n_1 คือ จำนวนคนในกลุ่มที่ 1

n_2 คือ จำนวนคนในกลุ่มที่ 2

f_1 คือ จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 ที่ตอบอย่างเดียวกัน

f_2 คือ จำนวนคนในกลุ่มที่ 2 ที่ตอบอย่างเดียวกัน

$$q = 1 - p$$

$S_{P_1 - P_2}$ คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่างของสัดส่วน 2 กลุ่ม

p_1 คือ สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1

p_2 คือ สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 2